

**1/2019 UUTISKIRJE –
NÄKYMIÄ TANSKAN SOSIAALI- JA TERVEYDEHUOLLON KEHITTÄMISEEN**
Sosiaalialan osaamiskeskus SonetBotnia/Pohjoismainen erityistehtävä

1.Tanskan terveysreformi

Tanskan terveysreformin tavoitteet ja toimenpiteet

Muutokset ovat ravistelleet Tanskan terveydenhuoltoa vuodesta 2001 lähtien. Huolimatta edistysaskeleista, ovat haasteet edelleen suuria. Vuoden 2019 alusta Tanskan uusimman reformin lähtökohtana on vahva julkinen tervehuolto hyvinvointiyhteiskunnan yhtenä peruskivenä. Tulevaisuuden terveydenhuolto tiivistyy visioon Potilaat ensin - läheisyys, yhtenäisyys, laatu ja potilaan oikeudet.

Terveyspalvelujen uudistamisen keinot

Uudistus toteutetaan tarjoamalla aikaisempaa enemmän ja monipuolisempia terveyspalveluja lähellä asukasta. Hallitus perustaa 21 uutta kumppanuuteen rakentuvaa [terveysyhteisöä](#), jotka rakentavat siltoja ja toimivat organisatorisena kehyksenä sairaaloiden, kunnan ja terveystalojen (sundhedshus) yleislääkäreiden välillä vahvistaen paikallista yhteistyötä. Niiden tavoiteena on yhteensovitetut lähellä olevat palvelut. Niiden erityisvastuulle tulevat mm. kroonisista sairauksista kärsivät henkilöt esim. mielenterveysongelmiin hoitoa ja tukea tarvitsevat hyötyvät yhtenäisistä palveluista kuten jo [Silkeborg Psykiatris Hus](#) – toiminta osoittaa. Terveisyhteisöillä on myös paremmat mahdollisuudet käynnistää yhteisprojekteja toimintaan, talouteen ja johtamiseen liittyen.

Lisäksi vahvistetaan kansallista päätöksentekoa ja ohjausta perustamalla uuden kansallisen viranomaisen [Sundhedsvæsen Danmark](#), joka koordinoi toimintarojoja ylittävää yhteistyötä. Se asettaa kansalliselle terveydenhuollolle suunnan, jossa potilaan oikeuksia valvotaan valtakunnallisesti turvaten kaikille laadukkaat terveyspalvelut. Hoito ei saa olla postinumerosta riippuvainen.

Nykymuotoiset alueet ja niiden alueneuvostot lakkautetaan. Uudet terveydenhuollon hallintoalueet (5 kpl) jatkavat samoilla maantieteellisillä alueilla.

Tanskan uuden terveydenhuollon rakenne ja tehtävät

Maan hallitus - tuottaa Folktinget'in kanssa yhteistyössä terveydenhuollon valtakunnalliset ohjeistukset	- vuosittainen kehittämissuunnitelma Sundhedsvæsen Danmark'ille ja viidelle terveydenhuollon hallinto-alueelle - nimittää hallintoalueiden hallitukset - työstää kansallisen laatusuunnitelman - asettaa talouskehyksen
---	--

Sundhedsvæsen Danmark Tanskan terveydenhuolto - koordinoi ja kehittää toimintarajat ylittävää, kumppanuuteen perustuvaa yhteistyötä	- vastaa kansallisista palvelujen laatulupauksista - akuuttipalvelut, it, hankinnat - vahvistaa potilasoikeuksia, niiden seuranta ja valvontaa - vastaa terveysyhteisöjen (21 kpl) yhteistyösopimuksista
Terveyshallintoalueet Sundhedsforvaltninger - ottavat haltuun nykyisten alueiden työtehtävät terveydenhuollon alalla	- varmistaa sairaaloiden ammattillisen toiminnan - toimeenpanee kansalliset päätökset ja kohdentaa ne omiin paikallisiin päätöksiin - toimii samoilla alueilla kuin nykyiset 5 aluetta - itsenäiset hallitukset
Terveyskumppanuus/Terveisyhteisöt Sundhedsfællesskaber (21 kpl) - rakentavat siltoja sairaaloiden, kuntien ja yleislääkärien välille	- ammattihenkilöiden tiivis työskentely yhdessä - joustavoittaa siirtymisiä sairaalan, kunnan ja oma lääkärin välillä - tuo terveyspalvelut ja sen uudet variaatiot lähelle kunnan asukasta - erityisvastuu potilaista, joilla kroonisen sairauden hoidon ja avun tarve - vastuu ikäihmisten lääketieteellisestä hoidosta - potilas- ja omaisneuvostojen ylläpito

Kunta ottaa vastuun myös julkisesta liikenteestä, sosiaalialan erityisalueista sekä lasten ja aikuisten erityisopetuksesta.

Kuntalaisille uudistus lupaa yhteensovitetTUja lähipalveluja ja työntekijöille lisää resursseja ja työniloa

Uudistus tarkoittaa kuntalaisille hoitoja lähellä kotia, enemmän palveluja, hoitohenkilökuntaa ja yleislääkäreitä. Kuntien asukkaille luvataan, että palvelujen pirstaleisuus ja potilaiden kierrättäminen systeemissä loppuu. Krooniset taudit hoidetaan lähipalveluna terveystaloissa tai oman yleislääkärin toimesta. Komplisoitumattomat hoidot siirretään sairaaloista oma lääkärin hoidettavaksi.

Palvelujen uudenlainen organisointi aiheuttaa paineita yleislääkäreille, minkä takia hallitus varaa rahoituksen kouluttaakseen lisää yleislääkäreitä ja sairaanhoitajia. Uudistuksen myötä näiden ammattiryhmien toiminta painottuu suuremmassa määrin kuntiin ja hoitotyöhön. Resurssien lisäys tukee näin myös hoitohenkilökunnan hyvinvointia ja työniloa.

Palvelujen laadun on oltava asuinpaikasta riippumatonta. Akuuttipalveluun hautaankin lisää turvallisuutta ja parempia kansallisia ratkaisuja. Tavoitteena on vahvistaa potilaiden neuvontaa ja ohjausta koko maassa esim. yhdenvertaisen akuutin hoidon saamiseksi avataan valtakunnallinen lääkäripäivystyspuhelin (113). Konkreettisesti lisätään ambulansseja, akutilääkäriautoja

Sådan kan et sundhedshus se ud

Sundhedshuse samler flere faggrupper og en række behandlingsstilet under samme tag. De kan også være uden praktiserende læger.

Flere sundhedshuse

Regeringen ønsker at øge antallet af sundhedshuse. De skal være med til at flytte behandlinger fra sygehuse og i lokalmiljøerne – tættere på borgerne. Sundhedshusets opgavesammenlægning afhænger af, hvilke kompetencer der er til stede.

Sundhedshus

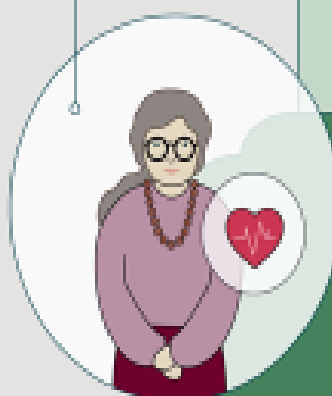
De praktiserende læger får mere tid til koreoppgaverne

De praktiserende læger undersøger og behandler langt de fleste patienter og har også ansvaret for at sende patienten videre i sundhedssystemet, når der er behov for det.

Mere tværfagligt samarbejde og opgaveglidning i moderne sundhedshuse vil aflaste lægerne, så de får bedre tid til deres koreopgaver.

Patienterne får samlet behandlingen

For eksempel kan en hjertepatient både konsultere egen læge, få taget blodprøver, gå til simple kontroller, få justeret medicin, gå til genoptræning osv. under samme tag.

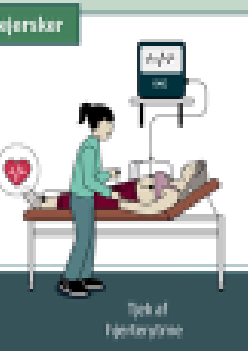
Praktiserende læger

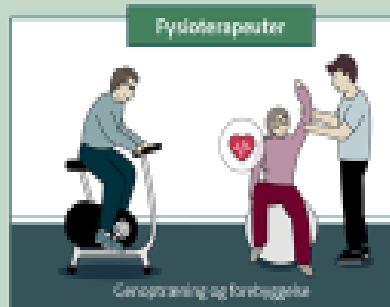
Social- og sundhedsassistenter

Sygeplejersker

Psykiatere

Andre faggrupper:

- **Bygestrøpstreksler:** Professionel hjælp fra en bygestrøpstreksler samt individuelt forløb.
- **Diætister:** Rådgivning om diætbehandling af overvægt og uplanlagt vægttab.
- **Sundhedsrådgivere (f.eks. sygeplejersker):** Værdier f.eks. forebyggende samtaler om alkohol til borgere med et skadeligt alkoholforbrug og tilbud om sygeplejerskevejledning.
- **Sundhedsplejersker:** Sundhedsrådgivning og forebyggelse til børn, unge og deres familier.
- **Kiropraktorer:** Diagnostisering, forebyggelse og kiropraktisk behandling af ryg, hals, arme eller ben.
- **Psykiatere:** Kan indgå i udredning og behandling af mennesker med psykiske lidelser samt behandling af stress og deltagelse i forebyggelse af misbrud.
- **Socialrådgivere:** Bistårer, hvor der er behov for en tæt koordinering mellem sundhedsområdet, socialområdet, det sociale område og beskæftigelsesindsatsen.
- **Jordemødre:** Værdier jordemoderkonsultationer under graviditet og efter fødsel samt andre opgaver som f.eks. rådgivning om seksual sundhed.
- **Biokemikere:** Kan tage blodprøver og forklare resultater af laboratorieundersøgelser.
- **Social- og sundhedsassistenter:** Kan udføre opgaver på delegation (medhjælp) af en læge og højeste mulige understøtte den lægefaglige og sygeplejefaglige opgaveløsning.

2. Sosiaalinen vapaa kortti käyttöön 2019

Henkilöt, joilla on erityisiä sosiaalisia ongelmia kuten päihteiden väärinkäyttö, kodittomuus tai mielenterveysongelmia, saavat menettämättä muita etuuksiaan työskennellä ns sosiaalisella vapaakortilla. Tällä kortilla voi tehdä tilapäistä työtä tai pieniä tehtäviä vuosittain verovapaasti aina 20 000 kruunuun (n 2 700e) saakka.

Käytännössä henkilö hyväksytään vapaakortin käyttäjäksi, minkä jälkeen hän voi ottaa vastaan työtä. Vapaa kortti on uusi keino, jossa ajoittainen muutaman tunnin työ on monelle vaikeassa elämäntilanteessa olevalle osallistava ja kannustava. Myös työntarjoaja välttyy byrokratialta. Huhtikuussa järjestettyyn, työllistäjiä inspiroivaan seminaariin osallistui reilut sata henkilöä.

Kunnanhallitus myöntää kortin hakemuksesta. Kortti edellyttää, ettei hakija ole ollut yleisessä koulutuksessa eikä hänellä ole ollut yli 10 000dk palkkatuloja edellisenä vuonna ja täyttää toimeentulotuen myöntämisen kriteerit.

3. Sosiaalisen liikkuvuuden 10 tavoitetta

Tanskan hallituksen päätavoitteina on vähentää sosiaalisesti syrjäytyneiden määrä ja lisätä useamman pääsyä työhön. Tavoitteeseen pyritään tiedon, osaamisen ja yhteistyön keinoin. Yhteensovitettut palvelut ovat avainasemassa.

Kuntien toiminta on ratkaisevaa, sillä siellä luodaan sekä yhteiset suuntaviivat sosiaalisille toimenpiteille että varmistetaan toimeenpanon ja seurannan raamit. Tanskan Kuntaliitto kokoaa kuntien sosiaalisten tavoitteiden vertailutiedot kunnista. Hallituksen sosiaalisen liikkuvuuden tavoitteet perustuvat sosiaalipoliittiseen selvitykseen, ([Socialpolitiske Redegørelse 2018](#)) joka kartoittaa ja analysoi Kuntaliiton kokoaman tiedon sosiaalipolitiikan kehityksestä kunnissa.

Alan toimijat ovat yksimielisiä sosiaalialan tiedontarpeesta. Sosiaalialan vaikutuksista tarvitaan tietoa, jotta vuosittain alalla käytetty rahamäärä tuottaisi edistysaskeleita ihmisten elämään. Tämä koskee kaikkia käytännön toimijoita, jotka arkityössään hyödyntävät uusinta saatavilla olevaa tietoa menetelmistä ja välineistä yksittäisen asiakkaan saaman palvelulaadun varmistamiseksi. Se tarkoittaa tiedontuotannon kannalta relevanttien aktiviteettien dokumentointia ja tietoa muiden yhteistyökumppanien palveluista. Sosiaalipoliittisia toimintoja on kehitettävä kohti tietoon – ja näyttöönperustuvuutta.

Kunnista kootaan seuraavat tiedot:

- syrjäytyneiden lasten ja nuorten osaamisen taso peruskoulussa
- syrjäytyneiden nuorten 2. asteen opintojen suorittaminen
- vammaisten henkilöiden koulutukseen ja työhön pääsy
- mielenterveys- tai sosiaalisista ongelmista kärsivien koulutukseen ja työhön pääsy
- syrjäytyneiden nuorten rikokset
- kodittomuus
- huumausaineiden käyttö/hoitojen vaikuttavuus
- päihdehoidon vaikuttavuus
- työelämän ulkopuolella olevien osallistuminen vapaaehtoistoimintaan

4. Uusi työryhmä tarkastelemaan sosiaalialan oikeusturvaa

Toiminnan tavoitteena on vahvistaa kansalaisten oikeusturvaa sosiaalipalveluissa. Oikeusturvatyöryhmä valitsee kunnan sosiaalitoimen alalta erityiseen tarkasteluun muutamia kuntalaisen kannalta merkityksellisimpiä palveluja. Lisäksi huomiota kiinnitetään käsittelyaikoihin sekä hallinnon oikeudellisiin säädöksiin. Ryhmän työskentely on riippumatonta ja se sijoittuu Ankestyrelseen, taholle, joka yleensäkin vastaa ja selvittää kuntalaisten valitukset ja kantelut. Analyysi ja raportointi valmistuu v. 2022.

Marjo Hannu-Jama
Sosiaalialan osaamiskeskus SonetBotnia
Pohjoismainen erityistehtävä
marjo.hannu-jama@vaasa.fi
Puh / Tfn +358 40 1365972